

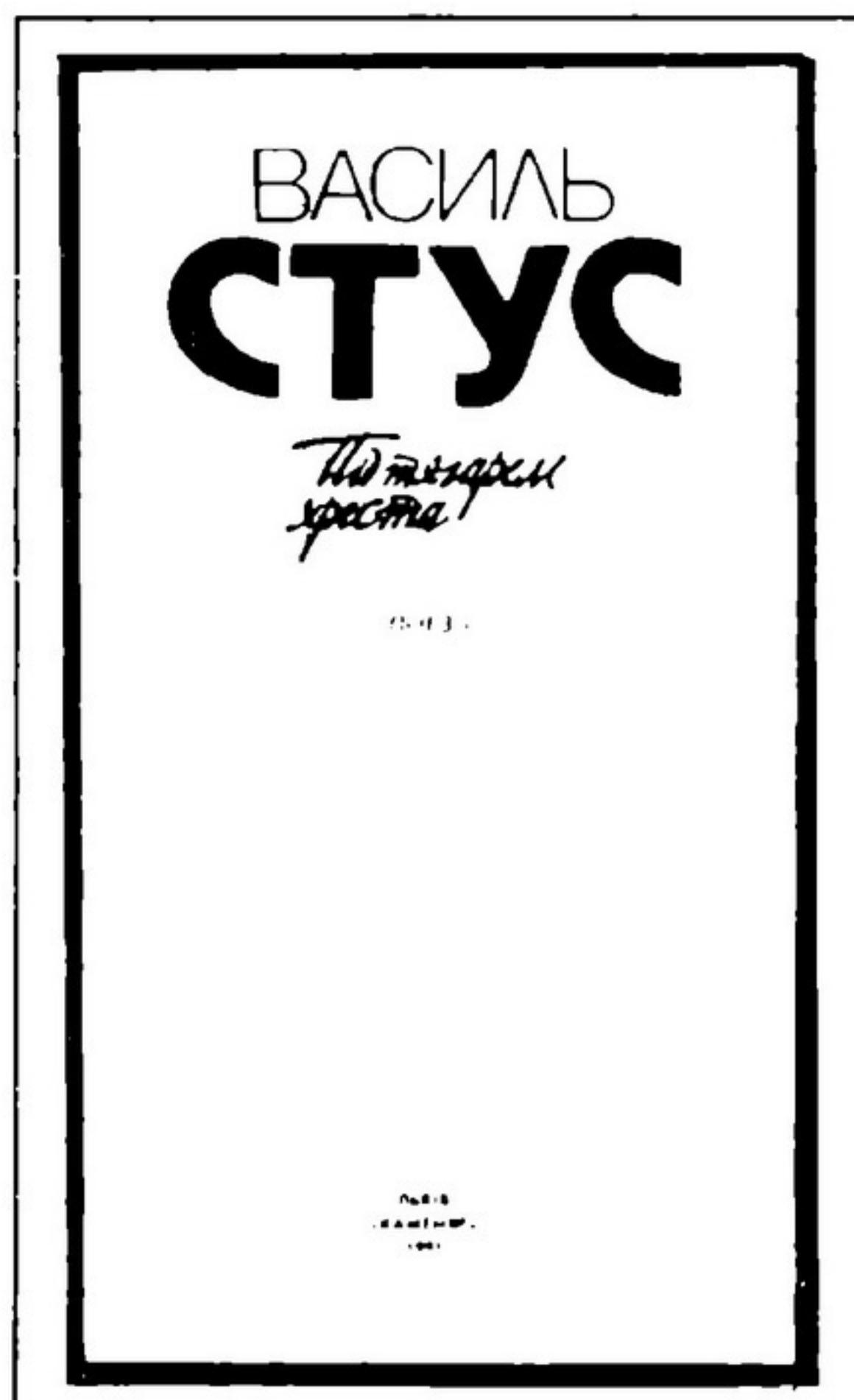
ВЕЧІР ПАМ'ЯТІ

ВАСИЛЯ СТУСА

Йому не дали дожити й до піввіку. Тоді, коли поет Василь Стус пішов у вічність, про нього мало хто знов в Україні. Переважно - рідні, близькі, друзі, колишні колеги. Величину таланту могли осягнути ще менше людей. І не тільки через те, що мало друкувався, а й тому, що читання творів Стуса відповідними радянськими органами розглядалося негативно.

Утім, не був політичним діячем, був просто Поетом. Заклинав, не соромлячися сліз, над могилою Алли Горської:

Ярій, душе, ярій, а не ридай,
У білій стужі сонце України,
А ти шукай - червону тінь калини,
На чорних водах - тінь її шукай.
Замолоду Стус захоплювався

Рильським, Верхарном, Гете, Свідзинським, Рільке. Але ввійшов в українську поезію зі своїм неповторним стилем, своєю оригінальністю. Всебічне вивчення лектури поета - складне завдання для літературо- та книгоznавців - допомогло б повніше й глибше висвітлити образ митця, його творче надбання, витоки образів, напівтонів, характерів. Народився філософом, а пішов з життя таким же нерозгаданим і «нерозшифрованим», як Григорій Сковорода, від якого його відділяли майже два часових століття («Душа Сковороди»).

Митець метафоричного мислення, філософської всеохопності та мудрості від дідів («...нишком послухай: чи всесвіт - не спить?»), що

Wassyl Stus

Du hast
dein
Leben
nur
geträumt

G & A

дається не роками, а чимось вищим, щемніго, наче тужливий крик журавля, вірша - таким прийшов Стус у нашу свідомість.

Літературознавці, зокрема Михайлина Коцюбинська, Дмитро Стус, професійно вивчають творчість поета. Тобто, цілком певно можна говорити про спадщину митця, якого ще має відкрити широка спільнота України. В Інституті літератури ім. Т. Шевченка НАН України готується до друку чотиритомнє наукове видання творів майстра. А матеріалу нагромаджено на дев'ять томів, хоча добрі бок міг би бути більшим. У радянських концтаборах частину Стусових творів було знищено. Утім, Слово виявилося сильнішим за вежу, яку спалив колись Герострат. А сам поет, віддавши Слову всі свої сили, ліг у ту землю, над якою «гойдається вечора зламана віть».

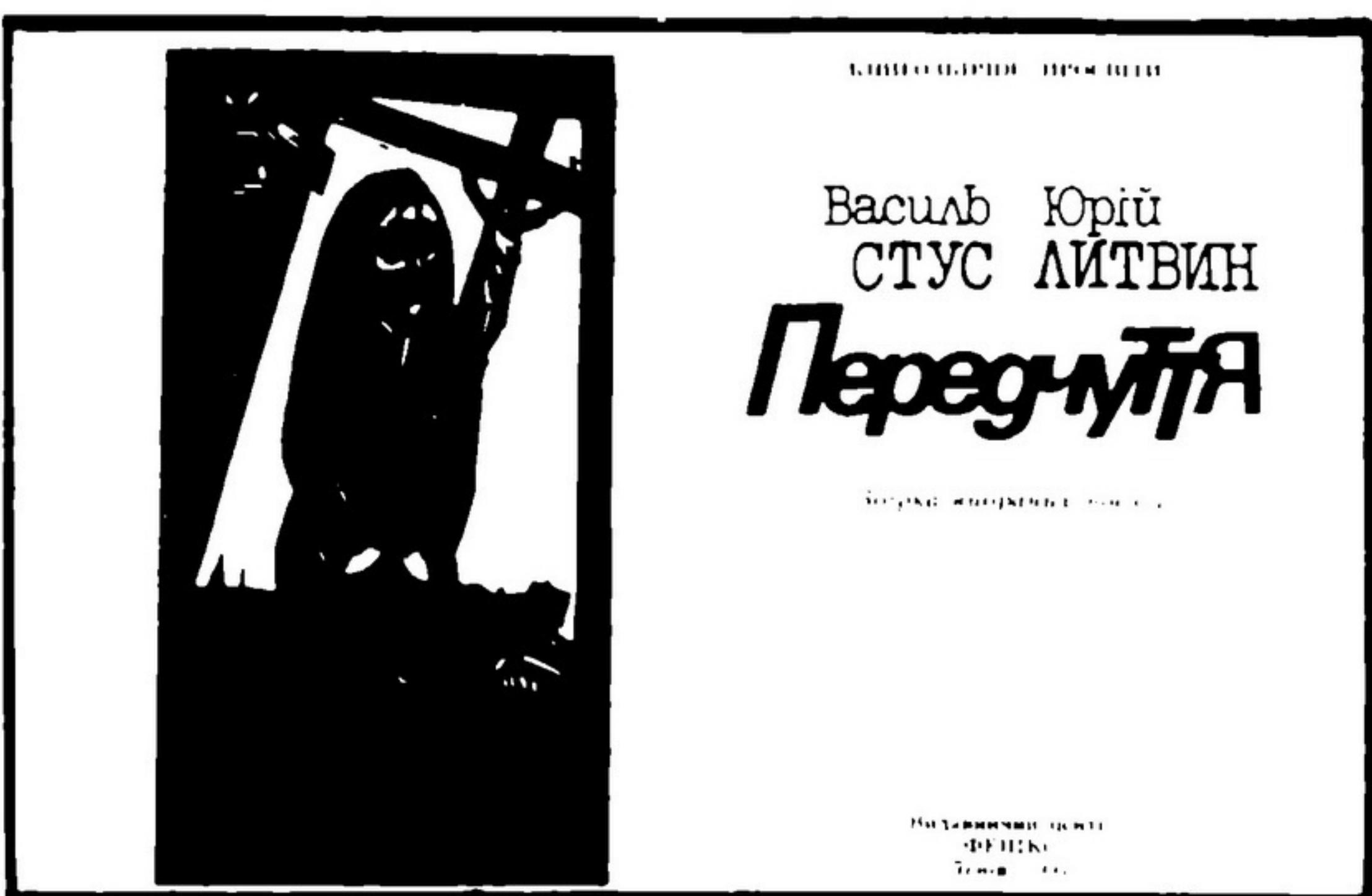
У тих, хто пройшов репресії, але вижив, постійна провіна перед тими, хто фізично не здолав тих страшних років.

Ми живемо, а Стуса серед нас немає... Такою була квінтесенція, атмосфера вечора жалоби, вечора пам'яті, присвяченого 60-річчю від дня народження поета, що відбувся в Національній бібліотеці України імені В.І.Вернадського і був організований і підготовлений сином поета, Дмитром, та культурно-просвітницьким центром НБУВ. До події КПЦ уперше розгорнув книжкову виставку творів митця, випустив їх каталог (укладачі Ольга Ахова, Ірина

Войченко, відп. редактор Наталя Захарова), який М.Коцюбинська назвала справжнім пам'ятником Стусові.

Вечори пам'яті поета відбулися в багатьох бібліотеках України. У НБУВ ділилися спогадами колишні політв'язні, виконувалися пісні на вірші ювіляра. Вечір, вищукано і професійно зреєсований Дмитром Стусом, вів Є.Сверстюк. Ну, а доброчинниками виступили не тільки бібліотека, а й учасники концерту: читці, співаки Галина Стефанова, Наталя Озірська, Сергій Мороз, сестри Тельнюк та ін.

Віддаючи належне організаторам заходу, ще раз розумієш необхідність і цінність культурно-просвітницької діяльності бібліотеки, її моральну і

духовну спрямованість, особливо в нинішній ситуації бездуховного відношення до моральних цінностей, коли бідний та інтелігентний допомагає такому ж бідному та інтелігентному, коли саме бібліотека стає духовним осередком, вселяючи до того ж надію на всесильність і невмірущість Великої ідеї, Великої поезії.

Наталія Орач